

PRIORITY ROZVOJA JUŽNÉHO REGIÓNU

Návrh samospráv pre rokovanie vlády

Úvod

Obce a mestá v okrese Komárno a v južnom regióne Slovenska čelia v súčasnosti viacerým štrukturálnym výzvam. Na základe skúseností samospráv je zrejmé, že v niektorých oblastiach je nevyhnutné posilniť úlohu štátu a vytvoriť efektívnejší systém podpory. Rozvoj južného regiónu nie je len regionálnou otázkou, ale aj dôležitou podmienkou vyváženého hospodárskeho a spoločenského rozvoja celej krajiny.

Nasledujúce body predstavujú súhrn najdôležitejších problémov a návrhov riešení na základe skúseností samospráv.

---

1. DOPRAVA A INFRAŠTRUKTÚRA

V mnohých obciach južného regiónu je dopravná infraštruktúra zastaraná, čo spôsobuje problémy s bezpečnosťou cestnej premávky.

Potrebné opatrenia:

- prestavba nebezpečných križovatiek
- budovanie kruhových objazdov
- zlepšenie verejného osvetlenia
- zvýšenie bezpečnosti priechodov pre chodcov
- koordinovaná obnova miestnych a regionálnych ciest

Náklady na projektovú dokumentáciu a povoloací proces kruhového objazdu môžu dosiahnuť až **40 000 eur**, čo je pre mnohé menšie samosprávy veľká finančná záťaž.

Návrh:

vytvorenie osobitného štátneho programu na podporu investícií do bezpečnosti cestnej premávky.

---

2. VODOHOSPODÁRSTVO A KANALIZÁCIA

Jedným z najväčších infraštruktúrnych problémov južného regiónu je nedostatok kanalizačných sietí.

Mnohé obce majú záujem o výstavbu kanalizácie, avšak často nemajú finančné prostriedky ani na vypracovanie projektovej dokumentácie, čo im znemožňuje uchádzať sa o dotácie.

Návrh:

- vytvorenie štátneho fondu na financovanie projektovej dokumentácie
- zjednodušenie dotačných schém
- zrýchlenie hodnotenia projektov

---

3. DOTÁCIE A ADMINISTRATÍVA

Súčasný systém dotácií je v mnohých prípadoch pomalý a administratívne náročný.

Najčastejšie problémy:

- zdĺhavé kontrolné procesy
- niekoľkoročné hodnotenie projektov
- vysoká administratívna záťaž

Tieto problémy sa týkajú najmä:

- regionálnych rozvojových projektov
- ekonomických dotácií
- podpôr v poľnohospodárstve

Návrh:

- zrýchlenie dotačných procesov
- zjednodušenie kontrolných mechanizmov
- vytvorenie osobitných programov pre menšie samosprávy

4. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Samosprávy zabezpečujú čoraz viac úloh v oblasti ochrany životného prostredia.

Ide najmä o:

- odpadové hospodárstvo
- zlepšovanie kvality ovzdušia
- ochranu zelene
- údržbu verejných priestranstiev

Potrebné je najmä:

- modernizovať komunálnu techniku
- podporiť nákup dezinfekčných a zahmlievacích zariadení
- zlepšiť technické vybavenie na zimnú údržbu ciest
- vytvorenie osobitného **dotáčného mechanizmu alebo koeficientu** pre samosprávy s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít, určeného na krytie nákladov spojených s likvidáciou nelegálnych skládok a správou odpadového hospodárstva, ktoré nie je možné pokryť z miestnych poplatkov

Problém premnoženia komárov

V južnom regióne, najmä v oblastiach pri Dunaji a v záplavových územiach, predstavuje premnoženie komárov každoročne vážny problém. V súčasnom systéme je organizácia a financovanie postrekov proti komárom prevažne na pleciach samospráv, čo predstavuje výraznú finančnú aj organizačnú záťaž. Samostatné zásahy jednotlivých obcí sú často menej účinné, keďže populácia komárov sa neviaže na administratívne hranice.

Návrh:

zavedenie **centrálne koordinovaného programu regulácie komárov** na národnej alebo regionálnej úrovni, ktorý by:

- pokrýval väčšie územia naraz
- využíval jednotné odborné metódy
- zabezpečil efektívnejšie zníženie populácie komárov

Podobný systém funguje napríklad **v Maďarsku**, kde je regulácia komárov vo veľkej miere koordinovaná na štátnej úrovni.

5. ŠKOLSTVO

Zachovanie malých škôl je kľúčové pre budúcnosť vidieckych obcí.

Zánik školy často znamená aj postupné oslabovanie spoločenského života v obci.

Potrebné je:

- prehodnotenie financovania malých škôl
  - stabilný systém štátnej podpory
-

6. SOCIÁLNE SLUŽBY

Demografické zmeny zvyšujú potrebu:

- zariadení pre seniorov
- sociálnych služieb
- domácej opatrovateľskej starostlivosti

Tieto služby sú vo vidieckych regiónoch mimoriadne dôležité.

---

7. ZDRAVOTNÍCTVO

Jedným z najväznejších problémov menších obcí je nedostatok lekárov.

Potrebné opatrenia:

- podpora rozvoja ambulancií
  - motivácia mladých lekárov usadiť sa v regiónoch
  - posilnenie regionálnej spolupráce v zdravotníctve
-

8. POĽNOHOSPODÁRSTVO

Pre poľnohospodárov sú kľúčové podporné systémy:

- **PPA podpory**
- **system IACS**

- programy rozvoja vidieka

Problémy:

- vysoká administratívna záťaž
- pomalé vyplácanie podpôr

Návrh:

- zjednodušenie systému podpôr
  - zrýchlenie vyplácania finančných prostriedkov
-

9. ŠPORT A CESTOVNÝ RUCH

Šport a cestovný ruch predstavujú významný potenciál pre rozvoj regiónu.

Možnosti rozvoja:

- budovanie cyklotrás
  - rozvoj športovej infraštruktúry
  - podpora výstavby plaveckých bazénov a športovísk
-

10. KULTÚRA

Podpora kultúrneho života zohráva dôležitú úlohu pri zachovaní identity miestnych komunít.

Dôležitým zdrojom podpory je:

- **Fond na podporu umenia**
-

ZHRNUTIE

Pre rozvoj južného regiónu je kľúčové:

1. rozvoj dopravnej infraštruktúry
2. podpora výstavby kanalizácie
3. reforma dotačného systému
4. rozvoj environmentálnej infraštruktúry
5. centrálna koordinácia regulácie komárov
6. podpora malých škôl
7. rozvoj sociálnych služieb
8. stabilizácia zdravotníctva v regiónoch
9. efektívnejšie fungovanie poľnohospodárskych podpôr
10. rozvoj športu a cestovného ruchu
11. podpora kultúrneho života